

Kiertotalouslaki

Ratafoorumi 7.11.2024
Jussi Kauppila/YM

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Lähtöasetelma: useita muutoksen ajureita

- Jätelaki on lukuisten muutosten johdosta rakenteeltaan sirpaleinen ja vaikeaselkoinen. Rakenteen uudistamisen lisäksi mietittävä myös mitä voidaan poistaa/siirtää omaan lakiin.
- Esimerkiksi tuottajavastuuta koskeva sääntely on eriytymässä tuoteryhmäkohtaiseksi. Yleisiä, kaikkiin tuottajavastuualoihin soveltuvia sääntöjä/periaatteita, on yhä vähemmän.
- EU:sta tulossa paljon uutta sääntelyä, joka kohdistuu yhä enemmän elinkaaren alkupäähän eli tuotevaiheeseen (akut, pakkaukset, eco-design, tekstiilit, ajoneuvot).
- Hallitusohjelman luvussa 7.6. useita kiertotaloutta ja kiertotalousmarkkinan kehittämistä koskevia kirjauksia.
- EU:n jätelainsäädännön sitovien tavoitteiden saavuttaminen edellyttää Suomessa lisätoimia jätteen uudelleenkäytön ja kierrätyksen lisäämiseksi.
- Tärkeää lisäksi: vapaamatkustuksen kitkeminen, laillisuusvalvonnan tehostaminen.

CEAP (2020) poimintoja – täytäntöönpano & neuvottelut

Akkuasetus
hyväksytty

**SER-
direktiivin
muutos**
hyväksytty

**Pakkaus- ja
pakkausjäte-
asetus**
Corrigendum-
menettelyssä

**Jätteensiirto-
asetus**
hyväksytty

**Ajoneuvojen
kiertotalous-
asetus**
neuvottelut kesken

**Jätedirektiivin
muutos**
(elintarvike,
tekstiilit)
yleisnäkemys

**CRMA (TEM)
Kiertotalous-
luku**
hyväksytty

**Ekosuunnittelu-
asetus**
TEM

**Right to
repair**
OM

**Vihreät
väittämät**
yleisnäkemys

Kiertotalouslakihankkeella on monia tavoitteita –

Petteri Orpon hallituksen ohjelma sisältää useita kiertotaloutta koskevia kirjauksia

Selkeytetään jätealan lainsäädännön systematiikkaa ja suhdetta etenkin tuote- ja kemikaalisääntelyyn. Näin vähennetään sääntelytaakkaa ja luodaan mahdollisimman ennustettava toiminta- ja investointiympäristö kiertotalouden toimijoille.

Vahvistetaan tuotteita ja jätteitä koskevan sääntelyn elinkaarinäkökulmaa, lisätään kiertotalousmarkkinaa edistävää ohjausta ja toimia materiaalikiertojen edistämiseksi.

Parannetaan jätteisiin ja jätehuoltoon liittyvän tiedon julkisuutta ja saatavuutta.

Vähennetään vapaamatkustusta tehostamalla laillisuusvalvontaa ja luodaan yrityksille mahdollisimman tasapuoliset lähtökohdat toimia ja innovoida.

Pannaan täytäntöön valmisteltavana olevaa EU-sääntelyä, kuten jätedirektiivin muutos ja ajoneuvojen kiertotalousasetus. Pyritään samalla varmistamaan, että Suomi saavuttaa EU:n lainsäädännössä asetetut ja lähiaikoina asetettavat uudet tavoitteet, jotka koskevat mm. yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen kierrätystä, rakennus- ja purkujätteen hyödyntämistä materiaalina ja elintarvikejätteen vähentämistä.

Kierrätysasteen nostoa unohtamatta

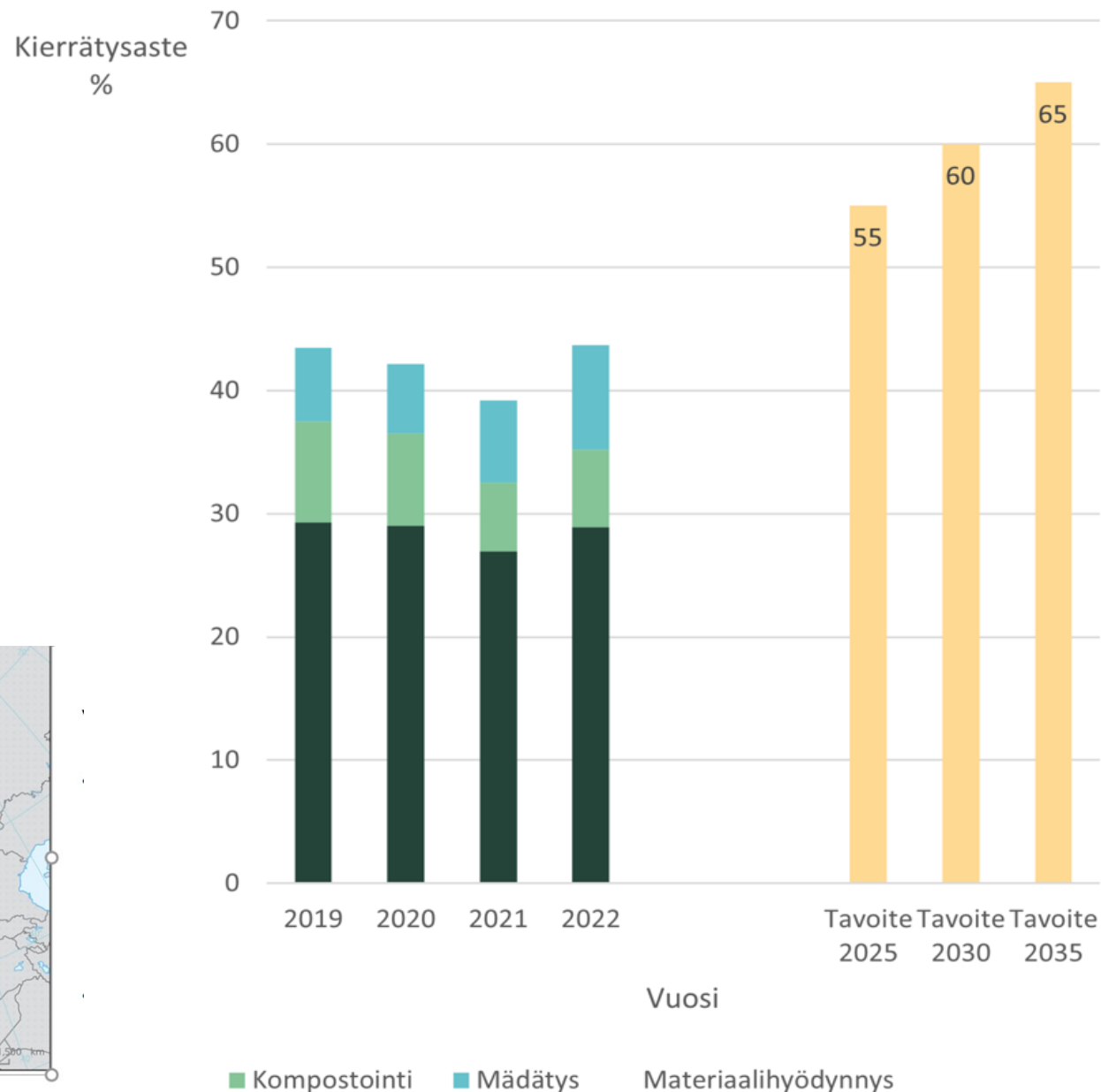
Suomi (ja monet muut EU-maat) rikkomusmenettelyssä

- Jätedirektiivin yhdyskuntajätteen kierrätysaste 2020
- SER-direktiivin mukainen SE-romun keräysaste 2019

Keinoja tunnistettu mm. komission varhaisvaroitusprosessissa ja vuoden alun [ratkaisurallissa](#).

(Lähde: Euroopan ympäristökeskus)

Työryhmä ja sidosryhmätyö

- [Työryhmän asettamispäätös 28.6.2024](#)
- Työryhmän kokoonpano:
 - Puheenjohtajisto: Anna-Maija Pajukallio & Jarmo Muurman
 - Sihteeristö: Jussi Kauppila & Olli Laukkanen
 - Kierrätysteollisuus ry, Suomen Kertovoima KIVO, Suomen kuntaliitto, Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta TYNK, Suomen Yrittäjät, Teknologiateollisuus ry, SYKE, SITRA, PIR-ely, WWF, TEM, MMM, STM, + YM:n asiantuntijoita
- Työryhmä toimii vuorovaikutuksessa jätealan ja kiertotalouden yhteistyöryhmän JÄKIn kanssa
- Työryhmälle perustetaan tarvittaessa **jaostoja**
 - **24.10. perustetussa tuottajavastuujaostossa jäsenenä Suomen Tekstiili & Muoti ry**
- Aikatauluja
 - työryhmä 1.7.2024 - 31.12.2025
 - tavoitteena ratkaisu sääntelyrakenteesta syyskaudella 24
- HE 8/2026 (mahdollinen budjettilaki)

Alustavasti arvioitavaksi tunnistettuja teemoja sisällöksi

☐ Uudet kiertotaloustavoitteet lakiin?

- tavoitteiden muotoileminen, lukumäärä, sitovuus, kohdistaminen, tietopohja, kytkentä lain muihin säädöksiin

☐ Etusijajärjestyksen kehittäminen

- Jätelain vaikuttavuuden lisääminen esim. hierarkiaa täsmentämällä tai sitovuutta laajentamalla

☐ Ohjauskeinot lajittelun ja kierrätyksen parantamiseksi ja jätteenpolton hillitsemiseksi

- vaihtoehtona/lisänä mahdolliset taloudelliset ohjauskeinot tärkeitä

☐ Muut ohjauskeinoteemat (esim. jakamistalous, uudelleenkäyttö, uusiomateriaalit, kytkennät muuhun lainsäädäntöön)

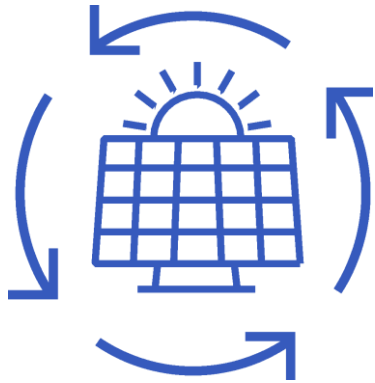
- Esim. uudelleenkäytön ottaminen huomioon säännöksessä nykyistä paremmin

☐ Laillisuusvalvonnan ja seuraamussäätelyn kehittäminen

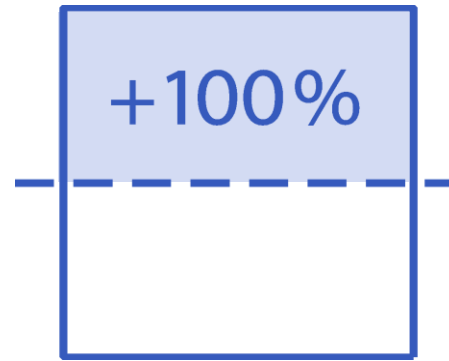
Huom. Moni ohjauskeino tukee useaa kiertotalouden osa-aluetta – jaottelu teemojen alle on suuntaa antava ja vain yksi mahdollisista

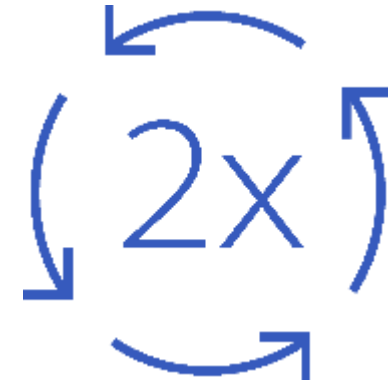
Esimerkkinä kiertotalousohjelman tavoitteet

Uusiutumattomien luonnonvarojen kulutus vähenee, ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö voi kasvaa siten, että kotimaan primääriraaka-aineiden kokonaiskulutus **ei 2035 ylitä vuoden 2015 tasoa.***

Resurssien tuottavuus kaksinkertaistuu vuoden 2015 tilanteesta vuoteen 2035 mennessä.

Materiaalien kiertotalousaste kaksinkertaistuu vuoteen 2035 mennessä.

* Vientituotteiden valmistukseen käytetyt luonnonvarat eivät kuulu tavoitteen piiriin.

Kiitokset!

jussi.kauppila@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment